

GRAD DOBRIH LJUDI

MIROSLAV MIĆANOVIĆ

SADRŽAJ

DOVOLJNO JE NA TRENUTAK	1
dovoljno je na trenutak	2
o tome ja ne odlučujem	3
čudno je to čudo	4
ljetopis	5
početi, svakako početi od	6
marija o svojoj budućoj zemlji	7
tri dana	8
PUČIŠKI ZBORNIK	9
ULAZIMO U NOĆ, a zastave su pale	10
ŠTO SE TO DOGODILO S RUKAMA MOJIM, vosak	11
KUĆA KOJU SMO POČELI GRADITI, svrha	12
VRAŽJI OKOT OTOCI, farovi u moru	13
HITRO SE SPREMAŠ, znaš (znaš)	14
POSLIJE LJUBAVI	15
poslije ljubavi	16
kako ja to živim bez tebe	18

bježanje tramvajem od srca	20
jelena na žici	22
bez naslova ili ni slova o ljubavi	23
nema ni svjetla ni ljudi ni noći	25
prijetnja mojoj ozbiljnosti	27
školska lektira	30
teta emilija (djetinjstvo)	31
pogrešan dan	33
tko žurio vrat slomio	34
u mojoj zemlji	35
ZGOVOR	36
grad dobrih ljudi (pjesma)	37
uhapšen čovjek	39
oslobođenje skoplja	41
sedam jabuka	42
zgovor uputstvo za upotrebu telefona	43
australija, australija (gdje konačno živjeti)	44

počinjem pisati pjesmu (o ocu)	46
ne ulazi sa zapaljenom cigaretom (molim urednike za riječne rudnike i grafičare da velika slova ne oti /skuju/masno, pjesma je bez para /bola/besparolna/)	47
GRAD	49
ivo	50
učitelj	51
ono što bi ti htio	52
uspomene (nacrt tramvaja)	53
skok	55
rs (muška snaga)	56
grad	57
O autoru	58
Impresum	60

DOVOLJNO JE NA TRENUTAK

---

dovoljno je na trenutak

dovoljno je na trenutak da ostanem sam:
tvoj jutrošnji izlazak, dulja kupovina,
ogledala i boje, ploče,
zagledanost u drugog muškarca, restoran,
tvoja odluka otići, gužva u bolnici,
knjige u ruci, razgovor u kafiću, na trgu,
ključ zaboravljen u hodniku, mrzovolja,
velim,

dovoljno je na trenutak da ostanem sam:
šuštanje vode u kuhinji, starija žena,
puštanje ploča u muškom paviljonu,
plač djeteta, ljetu u ramu prozora,
sasvim stare i nevažne pjesme,
čine moj razgovor s licem koje je bilo
u mojoj sobi

o tome ja ne odlučujem

Uvijek sam se tome čudio,
još kad se snijeg topio u pitkosti
tom čitkom štivu o smrti:
razgovoru bez gorčine i mirisa
nepojedene hrane i grkosti podnevne
limene glazbe,
nigdje kod njega ni uvrede ni straha,
nešto kao ugašena noćna lampa pred
spavanje, pritvorena knjiga,
i kao uzgred smrti: "dobra večer",
ali tako na jednom snimanju za radio,
gdje sam strepio nad rasipnošću mog
glasa, baš sam počeo pričati već rečeno,
o smrti, i o smrti, i njegovoj,
kad mi rekoše da se i on na kraju uplašio,
zastalo mi je piće u grlu i nepojedene mrtve
mrtve hrane u zubima,
o tome onda ništa nisam govorio.

čudno je to čudo

Čudno je to čudo,
moja draga i draga moja,
odčudila dva debela doba:
zima i zima,
moja draga i draga moja,
od čuda budno ležim:
pijan i pijan
u pijanom snijegu,
draga moja i moja draga,
a tvojih stopa ni traga
ni traga
ni traga
moja i moja; draga i draga.

ljetopis

ispuniti, požuriti, svakako ispuniti,
administracija, papiri, preko glave,
ali napisati, kao da neće biti dovoljno
dana: zapaljena cigareta djevojke
koja će skočiti kroz prozor, sasvim
običan osmijeh, kavana, coca-cola,
radio, popularni jazz
ljubac ispod sivih deka, SC, na brzinu,
kava, vino, pijanstvo, spasiti se,
ljubavi moja, spasiti, ti spasi,
- avioni koji će nas stići:
kamenje, lišće, more,
ljetopis,
spremna, zasukanih rukava,
otpočinješ, tvoja noga, koljeno,
spremna, zasukanih rukava

početi, svakako početi od

sad je najvažnije naći spas, pričati
o spasu, u promrzlim cipelama i kupiti
nove pse, zasukati rukave i ne mrštiti se,
zapravo,

početi od svoje dvije noge
i dvije ruke, od skočnog zgloba, od očiju
i kose, i mjesta s kojeg se piše,

- ako to nije bolnica

i kaznionica

- krenuti

studentski centar-velika dvorana

DESNO sati 18

red 16

sjedalo 1 Din 30

- ne počinjati ispočetka; imati raspored
u kojem je sve važno: hod, tramvaj, bilježnica,
pročitane novine, povijest Hrvatske i zgotovljen
objed, dodana košara za smeće, svakako:
početi od svoje dvije noge i svoje dvije
ruke i

marija o svojoj budućoj zemlji

*... samo neki hrvatski radnik
u čeličani, zaslijepjen željom
da što više uštedi, kupio bi takvu
prugastu košulju.*

S. Bellow, Herzog, str. 76

o tome mi onda govori, o tom sloju
iskopane zemlje ispod mojih rebara
i bijelih tabana, a sada je između
nas pokraj Narodne banke FNRJ
i ne možemo je prekoračiti,
i ti si se počela pretvarati u
u školjku, ali ne, ne, to je greška,
vraćaš se svojim rukama i mi
počinjemo iz zemlje oblikovati
konja (koji je već tamo bio u
rahlini) postajemo hrabriji i
jači u prstima, sada već gradimo
farme, države-životinje, iz zemljanog
ravnodušja slažemo kuću i
(smije li se to danas tako reći-kurzivom)
čitavu noć goli pjevamo dijete,
o tome mi onda govori, o toj zemlji
koja je sada u tebi i koja je sve
i ništa, ravnodušna i moguća, a
sada isijava na moju kožu tebe
koja ćeš tek otići spavati u
neku drugu zemlju

tri dana

Tri dana, skoro sretna,
osvajala si povratnom prisnošću dnevnu tvrđavu,
(ljudi i tako žive)

tri dana

odsjedala u imenima mojih stvari i potreba,
zatomljenih i zaboravljenih nakon upotrebe,
osupnula dvojnost ogledala i zakone fizike,

tri dana

kružila dahom: mršavost i položaj mog nosa,
glave i zubi,

prosjaci pred portom krušnim rukama dijele
središte tvog (valjda sretnog) oka:
mene i more

pojavila si se preda mnom, zadihana i kao sretna,
kružna, topla u zamahu: već sam se nadao ljetu
ispod mostova, ili čak, vremenu bez godišnjih
doba;

kao kad dođe zbilja pjesme

ukipila si se s jednim prstom manje
(on se odlutao doticao moje nezavršenosti)
uzdahnula (mislio: konačno sretna)
štrepao: sad će /satće/ sad, sad.

predomislila si se,
zalupila vrata i

izašla

PUČIŠKI ZBORNIK

ULAZIMO U NOĆ, a zastave su pale

ulazimo u noć, a zastave su pale,
puževi vjetra ližu nozdrve
spavača, obilježene slike razumijevanja,
da li se mi razumijemo, da li se mi razumijemo,
glineno posuđe, kamen imena, opstati
čekajući dodir na kralježnici, rendgenski
sнимак jedrilica u oku, riječi srpanj,
kolovoz, natopljeno rublje, pamćenje mora,
tvoje uzaludno lupanje na vrata ljubavi,
zar

ŠTO SE TO DOGODILO S RUKAMA MOJIM, vosak

što se to dogodilo s rukama mojim, vosak
kojim kličaju iznenada otoci, stoj na rukama,
jutarnja tjelovježba, drhat rebara i grilja,
smisao iznenadnog odlaska, nad razasrtim
stolom dočekuješ goste, nestrpljiv trupkaš
koljenima stolica, poravnavaš rubove zidova,
treba doći zaljubljenost, ljubav za tvoje
grudi, zbunjenost, zeleni anđeli poljubaca

KUĆA KOJU SMO POČELI GRADITI, svrha

kuća koju smo počeli graditi, svrha
njenih zidova, oblik pokrivača, roletne,
kiša, danas je (eto) konačno sve gotovo,
gosti su ispraćeni, poreznici, umorni,
umni i prašni, gadost samoće, pogledaj
(samo), male ubojice vršljaju ispod
temelja i istjeruju nas

VRAŽJI OKOT OTOCI, farovi u moru

vražji okot otoci, farovi u moru,
oni koji ne tonu, kretanje automobila,
prostor za odvod bure, odlazak na prstima
do obližnje borovine, zahoda, vijesti o
požarima, uznemirena budnost, tablete,
mladići koji su znali doputovati, vino
u zglobovima koje šubonji, a ti to nećeš,
svjetla kuća, u prolazu,
brišući vlak

HITRO SE SPREMAŠ, znaš (znaš)

hitro se spremaš, znaš (znaš)
konačno moraš otići, sklopljena čitanka
o ljubavi, (prvom i prvoj) hitre
skice za rastanak, položaj ruku i
spolovila, odlazak (kao konačno,
kao definitivno)
ali još uvijek sjediš u mraku,
pognut, igrač u utrobi šahovskog kralja,
grbavac nad knjigom, nakanom,
lošim običajem

POSLIJE LJUBAVI

---

poslije ljubavi

Plaši me način na koji staješ pored mene,
poslije ljubavi, u mraku,
sličići licu sigurnosti starosti koja se neće približiti
ničćem više osim smrti.
Nije to zbog gradova (kojih nema u mojim očima)
i starci imaju kredence sa slikom mora u zimskom vlaku,
stavljaju glave ko metalne čiode u kutove samačkih prozora.
Plaši me način na koji staješ pored mene,
poslije ljubavi, u mraku,
jer vidim dječaka koji te fotografira i više nesretan:
"Osmijeh! Osmijeh! Ptica! Ptica!"
i ne sluti zmiju (zagledan u plahost tvoga rublja na kaminu).
Plaši me način na koji staješ pored mene,
poslije ljubavi, u mraku,
tu je i mucavi čovjek (kojeg sam zaboravio pozdraviti u trijemu)
zaljubljen ispod tvog kišobrana u tebe i prvi snijeg u Zagrebu.
Plaši me način na koji staješ pored mene,
poslije ljubavi, u mraku,
ima te u jabukama (koje si kao slučajno zaboravila u mom džepu)
ima te u zraku sobe i pitanju postelje,
nemjerljiva je tvoja odsutnost brojem indijskih čajeva,
pismima (mirisne, kao da drugačije ne mogu biti) Čehinje,
porukama mojim davnim ljubavima: Zašto mi Jeleno, ne značiš ništa
Plaši me način na koji staješ pored mene,
poslije ljubavi, u mraku,
jer odbrojao sam korake niz smeđe sobe tvoje,
(udova plemenita Carmen viri iza plijesne ključaonice);
miriše zapis obilježćenih mjesta tvojom ravnodušnošću,
kojom staješ pored mene,
poslije ljubavi, u mraku.
Pisaćići stroj (UNIS tbn de Luxe) i psi svih vrsta
otkucavaju tvoje prste u mojoj biljnoj utrobi,

koja te pronosi od GUNJE (Vrbanja, Drenovci, Spačva, Otok,
Privlaka, Vinkovci) prema GUNJA-svijetu.

Plaši me način na koji staješ pored mene,

poslije ljubavi, u mraku,

šuštavim podsjetnikom zaboravno-mekih reklama, šlagera,

jednoličnom ubojitošću sivozelenih lagera.

kako ja to živim bez tebe

Pitaš

Kako ja to živim bez tebe

Vremena nemam na odmet

(odmetnici zasjedaju kobilje obilje fraza)

Odviše (od više)

odmećem se od vremena i sna

Zauzimamo planinske niske

krčme i stolove (drvene volove)

i psujemo uz vinske vriske

teško i glasno

(spomenemo i Krista)

Dočekujemo pucanje ledova

i ližemo skorite rane oči štuka

Pušimo tvoje ime

Dimovi riječi

Sva si od:

“Nema te”

Potežemo mač i molitvu

(poslije nas od te

smrtne jakosti bole kosti)

Rješavaju te čitači novina

na stablima i u krošnjama

Švercam te na granicama Rima

(uz pospane krajolike i pod 33 okretaja

starih ploča:

Liebesfreud

Cello solo Antoni Sala

With Piano)

neocarinen i neokrunjeni

prilazimo slanosti

Mora

Pitaju za tebe

(kako ti je danas ime:
Bolest Početak San Smrt
bolestopočetaksansmrt
Pitaš
Kako ja to živim bez tebe
Ime sam tvoga Imena
Imena smo istog Imena
(koje nije naše ime)
zapisujem te hrabrošću imela
(
Sigurnost je miris tvog sapuna
LAVENDER YARDLEY LONDON
zajednička pidžama
(prostor koji čeka tvoje tijelo)
koji tek ponekad provjeravam
i smijem se razmaknutosti tvojih grudi
razmaknutosti
crne osti stvarnosti
Sva si od:
"Nema te"

bježanje tramvajem od srca

Moja su vrata pravljena
s tvorničkom greškom i
nisu za ovo vrijeme.
Otkuda ovakva greška
u vrijeme opće stabilizacije
(direktori se znoje,
radnici dižu ruke,
o tome pišu sve novine.)
Moja su vrata pravljena
s tvorničkom greškom
i nisu za ovo vrijeme,
a majka Nacija je grcala od zadovoljstva
kad se rađao ovako dičan sin kao ja
i otac je slavio
(tad se radništvo još nadalo).
Meni trebaju ovakva iskustva
dok korača seljačko-radnički sin betonom,
postavlja se pitanje:
povijesti, opstanka kozmosa i nafte
hoću li ja prihvatiti Grad
s teorijom metafore u srcu.
Bili smo odavna u govnama do grla
ali je otac slao u vražju mater putnike,
mora se znati red i raspored,
djed je supijan od ovakvog unuka,
sad dolazi značajan trenutak:
prvi put u moju pjesmu ulazi
uzglobljeno jednooko čudovište
(nije bik, konj, Odisej, cvijet)
stupa
tramvaj!
Moja su vrata pravljena

s tvorničkom greškom i
nisu za ovo vrijeme.
Imaju veliko UHO u sebi
i broje korake
i čekaju tebe
u vrijeme opće stabilizacije,
ali ti si slana od čuđenja,
a ja ne mogu pobjeći od srca
(ne jedem meso petkom)
i čekam te:
ispraćam dječake u meni da umiru,
odrast ću kad prođe tvoja krv.

jelena na žici

Žicam

Lice

Ulice

(cvjetno umjetno caklasto)

Žicam lice ulice

Razrijeđen u rasporenom redu

Trbušnom ušnom bolesnom rasporedu:

Crni cimer crnac svrgnuti kralj

optočen suncem u žutim isijecanim dinamama

drvenim zubima kljuca po dinjama

košpicama gradi državu na prijestolju od

ebanovine.

(cimer, vocak, zlato.)

Vocak: pobjeglo vido voska u

Zlato: nevido.

Okružen okružen crnom travom na ivici

Smrću (pjesmom) vežem se lancem

I rastem i sve bliži nagnutoj zemljinoj žbici.

(moguć je obrat u drugoj smrti /pjesmi/

obratnici)

Raduj se, Jeleno, u grijehu,

(ako nemaš Isuca u rodnici)

trebaš mi u ovoj novoj bici

a nitko ne može pomoći:

rimski (rimokatolički) na granici carinici

ni antibiotici.

Pucanj. Pucanj. Pucanj.

bez naslova ili ni slova o ljubavi

Molbu smo poslali u travnju
(kad su u srca zavalili smetovi snijega)
potpisujući se ozbiljnošću zaljubljenih:
“... nadajući se da ćete nam izaći u susret
unaprijed Vam zahvaljujemo i drugarski Vas po...”
Iz podzemlja pjevali su korovi divljih anđela
i smrзли se jutarnji novinski psi
a dvanaest ludih apostola
u pješčano-žrtvenim sandalama
raznose u bijelim bocama evanđelje,
svi oni dijele moju uvjerenost
i zakonsko (životno) pravo na nju:
topla muškost puši se poslije piva
u žutoj bolesti snijega.
Izdajemo potjernicu s visokom nagradom
ja i moj sustanar (stanovnik ekvatora)
i (ja) slučajni podnebljenik panonskog blata,
pjesnici nam se pridružuju (žalosni)
lovci uzvika, glasova,
mlohavih i izvakanih opušaka govora ulice.
Mislili smo o njoj prije jela i poslije,
dozivali na svim jezicima uz priručnike “bez muke”,
žrtvovali se pregibom ranjenog koljena,
pretvarali zasluge, odličja i medalje u čireve,
izbjegli pokajničke bolničke krugove,
transliterirali starohrvatske tekstove,
sve i sve, da bi nam se ukazala,
a mi smo spremni i čisti:
razodjevene psovke sobe čekaju pokoj i smirenje,
ptice su emigrirale u naša grla,
pjevat ćemo himne zahvalnice,
stojimo ukočeni i počešljani kao datumi

u revolucionarnim kalendarima,
naoružani nestrpljivošću
mirišemo na barut i strast.
Molbu smo, kao što se vidi iz priloženog
poslali u travnju,
(kad su u srca zavalili smetovi snijega)
... molimo njenu toplinu i njenu vječnost
koju često nazivljemo Istinom...
volimo
molimo
grijalicu

nema ni svjetla ni ljudi ni noći

dogodi se, stvari se javljaju u svom
prvotnom obliku, zašume kao trljanje
suhim šakama zrele jabuke u bilježenju
njene težine i udarenosti,
pred vjetrom punom časnih sestara,
ili u ribarnici dok su ribe na suhom
u očekivanju ikre, noža i vode,
tada ja imam staru moć, krljušti u džepu,
počinjem ne misleći: novo je vrijeme,
i da sve ono što može moj jezik, korak i glas,
ne postoji u tvojim ušima, na vrhu dojki,
uvećavam svoju moć, tražim mikrofone,
popularne emisije, antene i oklopne uređaje,
širim se na letećim novinskim listovima
i odašiljem poruke preko ljude
koji ćete...
ali to već postaje smiješno:
sunce je spalilo moje uši i moj nos,
skinuo sam uniformu, na mjesto gdje sam pucao
u pomične mete i uplašen kopao rovove,
ti si došla i pila pivo, tvorničko ne misleći
o ponavljanju stvari i o hmelju,
tebi to uopće nije poznato,
već ni ja ne želim ovakvu poruku, ovakvu šifru,
nemoguće mi je odrediti izvor rođenog glasa,
ni što bih s njim,
već ne znam ni što je taj trenutak,
ni što bih i da te konačno dozovem:
vratio te na mjesto odakle si došla,
ili bi ti već htjela ostati, gnijezditi se
u čašama iz kojih pijem vodu,
i to već postaje dovoljnost,

ne vrijedi dozivati, barem ne iza leđa,
a dogodi li se, ne rekoh baš ništa novo,
da se stvari ponavljaju,
ali već hrčem u hladu, ispod stabla,
lažeš, ja hrčem, ne zovem, boli me živo,
to nije moj red vožnje, ni moj
polazak ni kraj

prijetnja mojoj ozbiljnosti

Ne smijem ti sve reći, ali vjeruj,
to je kao kad sanjaš: vrata, kredenac, prozor
i oluci te krađu,
ali sad te ne mora nitko buditi,
zlo se izjednačilo sa snom,
buđenje sa rastom malignih stanica.
Nepomičnost koštanih koljena,
ne uzmiče pred zabrinutom rukom
i pijavicom na znojnom čelu,
dlanovima što nevješto, sa strahom,
popravljaju krajeve plahte.
Ne smijem ti sve reći, ali vjeruj,
to je kao kad sanjaš: i ti vjeruješ u zlo
i čekaš (a svijet zeleni)
i čekaš (a svijet zeleni)
drugi zaustavljaju riječima običnim,
skrivenim, u kavi, cvijeću,
tvoje saznanje (znanje) o tome.
Ne smijem ti sve reći, ali vjeruj,
otac s adresom instituta u novčaniku,
misno odijelo izgubilo je sjaj
u pogrešnim tramvajima,
imaš dvadeset godina:
izbjegao si ospicama, rijeci i drvetu,
zmiji ispod temelja i luku otrovne strijele
zamočene u dječjoj vatri,
utroba se miri s tabletama,
znaš da te ne smije voljeti ni jedna žena,
nervozno zastaju usnama pred tobom
one koje su te znale i "što sada i kako si"
imaš dvadeset godina:
sakri pred zračenjem u mreže očišta

viđene krajolike i hrani se ikrom putovanja.
Ne smijem ti sve reći, ali vjeruj,
trebalo bi izaći pod sunčanu kišu,
trebalo kamenovati male sumnje u ljubav,
trebalo bi vidjeti odlazak snage u kosu i zaborav.
Ne smijem ti sve reći, ali vjeruj,
Budimpešta nije pomirena s tvojom nepomičnošću,
Csontvari (čita se Čontvari) i Vasarely
čekaju tvoje čuđenje
i uznemirenost zraka u tvojim prstima.
Ne smijem ti sve reći, ali vjeruj,
to je kao kad sanjaš, vrata, kredenac, prozor
i oluci te krađu,
ali sad te ne mora nitko buditi,
zlo se izjednačilo sa snom,
ali ti bi pomiren pio u Pečuhu, Ribljem salašu,
da mlako vino hlapi sa mravima u zemlji,
starac u Mohaču trči na Dunav i viče:
"Vaš život je veseo, a moj grob dugačak."
Na žicama gitare krstare brončani pauci,
zvoni podrumska kasa "National" na ubačene valute,
raspitivao bi se o njenoj starosti i podrijetlu.
Miran i plemenit lažljivo produžuješ zubima pjesmu,
ne smijem ti sve reći, ali vjeruj,
ne želim ti sve reći, ali vjeruj,
ne smijem ti sve reći, ali vjeruj,
to je kao kad sanjaš: vrata, kredenac, prozor
i oluci te krađu,
ali sad te ne mora nitko buditi,
zlo se izjednačilo sa snom,
buđenje s rastom malignih stanica,
trebalo bi pjesmu produžiti, odužiti, razdužiti, zaslužiti,
kamenovati, raskamenovati, otkamenovati,
zakamenovati,
zaustaviti prije trnja prijetnju,

oteti pjesmi zdravu k

r

v

i mirisati naranču na bolničkom ormaru:

pobijedenu

nepojedenu

školska lektira

već si se spremila na tu
pripremljenu sočnost
stoji već dugo na poatu
u skladnosti boje ormara
i korica

(latinski nazivi)

zjenica cijedi red za redom
osmijeh u napetom jedru:
jabučik vjetrovi čitanke
suhi miris brašnjara
i djevojčice u crvenim
krparama na tavanima
strule jabuke kupljene
preko sindikata

biti sam

bolesna djeca:

“Debela, debela,
najela se pepela,
pepeo smrdi,
debela prdi.”

pepeo i pepel
samo po redu

odredi

uvodni dio

glavni dio

zaključak

za bolju ocjenu dodati

“što je pjesnik hteo time da kaže?”

razglednica iz tramvaja

teta emilija

(djetinjstvo)

umrla je u uvjerenju
o moći noćnih ličinki
iz svilenih dječjih
gaćica
o tome ništa ne slute
dud
i njen otac u monduri
talijanskog konzula
nije dočekala
već prije oboljela od
rijetkih tumora
umora
a mi smo odrastali
uz razglednicu sa
zdrmanim rukopisom
obješena sjena u sjenari
hroma harmonika
mačji jezici veljače
se s olucima
žene u ožujku slave
nigdje djetinjih moći
odjednom
!!!
(umjesto gle, znak čuđenja)
ishodani smo i bistri
niz noge u pljesnivom znoju
zrak
mile raskrilate ličinke
prprprprprprprprprprprprprrrrr

šustava prhut

tramvaji

tramvaji

pogrešan dan

(Školska zadaća:

Početak proljeća)

naprosto

otpočetka

pogrešan dan

nulti meridijan

već smo počeli

i kasno je

(noć se svrstala

u proljeće

dok smo spavali

uz ukradene knjige)

naprosto

otpočetka

pogrešan dan

nismo znali

kaputi i slijepi

šetači

i čekači blagdana

glazbe

ništa nismo imali

a već se snima

film

lutke i cvijeće

danas je DAN žena

na kraju si pristala

trebam otići

naprosto

pogrešan dan

tko žurio vrat slomio

Kad, danas već rijedak,
zajuren konj
tada, žene vrište,
vonj ribe,
britki švedski čelik
na obrijanom grlu
prašina praši na
djeca i psi, jedino,
izlete u toptav kas
tuđine
odšepesa li hromljiv
i sipljiv, najuren,
konj
nama ostaju ugašeni jezici
posuti prašinom
zahujalog
u klaonici, u, klaonici,
zaklanog
konja

umiranje

u mojoj zemlji

Ozbiljno,
ni sam ne znam kako,
ali već spreman, gol
i opran, vosak,
bez saslušanja,
uostalom, to se
kod nas uvijek
događa: mrzli Isusi
na raskršćima, selišta,
bakreno posuđe i posvećene
svijeće,
fascikli oklopljeni i
dogovoreni,
a nebo se smiješi u
spremištu, u spremištu,
i ja sam uozbiljen i spreman,
čist, takoreći,
(okopnjen i hladan)
ni ne mogu pomisliti
da bi se drugačije moglo,
odjednom, u vlastitoj
pokradenosti, žene i gole
usne, ne vino ost,
kruh i sol,
bilo bi sasvim zgodno
predomisliti se, ali,
Amen, amen, amen

ZGOVOR

---

grad dobrih ljudi

(pjesma)

Sumnja je opstojala prije slova naslova:

GRAD DOBRIH LJUDI

na putu između studentskog doma i gostionice,

u knjižnici, vlaku, na predavanju,

kod izmjene bonova u restoranu,

ne, ipak ne bih, ne nikako, mogao reći:

“Živim u gradu dobrih ljudi”

pijanci sitni lopovi i prosjaci

u skloništima pred kišu

očevi majke braća

glave nosovi iza pulta iza leđa

radnici direktori posao žene

noćna samoubojstva i javne smrti

promocije objave diplome

Ali postoji troje ljudi

(od kojih se meni jedna sviđa)

a ona dvojica (ili dvoje)

u tramvaju, uredu, u redu,

i ostalim javnim (mogućim, dozivnim)

i zabranjenim mjestima

sviđaju se drugoj šestorici

i svi smo u svom rasporedu ljubavi:

spavanje s djevojkom (minutno svojom)

između bolesti i kazališta:

to su već moje tjesne ko sobe tjeskobe

televizori, anđeli na vrhu čačkalice

kruh i sol

ne, ipak ne bih, ne nikako, mogao reći:

“Živim u gradu dobrih ljudi”

Ali postoji troje

(od kojih se meni jedna sviđa)

a daljnjih deset

i sve se ponavlja...

uhapšen čovjek

Stajao sam tako, jednom,
skriven, iza vrata,
na jednoj nozi,
spreman skočiti kroz
prozor,
a tada je pospan glas
s radija, počeo govoriti,
uhapšen čovjek,
nejasne okolnosti, nož,
tek, pravorijek,
pomislio sam:
gdje sam rođen, ima li koga,
sluša li radio i žuljaju li ga
lisice,
tko je? ljubi li,
Stajao sam tako, jednom,
skriven, iza vrata,
na jednoj nozi,
spreman skočiti kroz
prozor,
a tada je pospan glas
s radija, počeo govoriti,
(al' već odavna nisam bio
skriven i na jednoj nozi,
skočen, spašen, bez krvi)
uhapšen čovjek,
nejasne okolnosti, nož,
tek, pravorijek,
nisam ni mislio:
gdje je rođen, ima li koga,
sluša li radio i žuljaju li ga
lisice,

tko je? ljubi li,
jer već odavna nisam bio,
jer već odavna nisam bio,
a tada je pospan glas
s radija

oslobođenje skoplja

Išli smo tako, jednom,
moj prijatelj, tako me
je tad sa slanog kamena
zvao,
i njegova djevojka: ona
je pričala o Cezaru
i prodanoj karti,
druge djevojke koja nije
došla,
predstava koju smo išli
gledati, glumljena je na
dvije strane: glumci,
jedan bijeli konj i crni
klavir,
noćni, bio je rujan, vjetar,
prljio je naše noge,
naših šest nogu.
Na kraju igre, zadovoljni,
glumci su prohodali i
glavni je ozdravio,
jedino onaj što čistača je
i Cigana glumio,
i nije ispod koljeničnog
zgloba imao ništa,
na kraju nas pozdravio
sa štakama,
beznog.

sedam jabuka

Jutros su sedmorica streljana, obješena,
Jutros su sedmorica nas spavali ko zaklani.
Jutros od iznenadna snijega razbijenih čaša
sedmorica streljana, obješena,
sedmorica uzbuđena, probuđena:

za sedam snovnih žena?

za sedam opalih jabuka?

Sedam obješenih glava.

/Pjesmo, sva si od nemoći i Smrti,
izdajem te za realnu dnevnicu, svakodnevicu,
među sedmoricom koji su spavali ko zaklani
prozvan u magijskom zraku pred limenu
huntu odlivenih slova, glazbu notiranih misli,
mislim njihovim dužinama,
između dva kruga: cijevi i oka
pjesme i smrti./

Jutros agencije uzvikuju buđenje,
kotrļajuće oblike niz trgovine i trgovne,
podjela pobjeglih planova za budne:

za sedam trulih jabuka?

za sedam trulih srca?

Sedam obješenih glava.

Jutros su sedmorica streljana, obješena,
jutros su sedmorica nas spavali ko zaklani.

zgovor

uputstvo za upotrebu telefona

Događa mi se to kad:

1. PODIGNEM SLUŠALICU

lijevom rukom, prinosim je uhu,
čekam signal "slobodno", kao
i prvi put, huškajući izdajnički
dah i brojeći grlucanje utrobe
stroja

2. UBACIM DVA DINARA

u jednom kovanom komadu, pre-
bacujući usne gvalje i ugruške
srca s jednog kutnjaka na drugi,
i biram željeni broj, kažiprstom

3. U SLUČAJU ZAUZEĆA I AKO SE BROJ NE JAVI

o tome uvijek mislim, pipam opuške
prethodnih razgovora, ucrtavam stopala,
otvorena usta, zaust, "da, molim", pogreška,
smetnje u centrali

4. SPUSTIM SLUŠALICU I NOVAC MI SE VRAĆA

isti onaj, nerazdijeljen u fone,
nedoslan žicom, može se pokušati,
jednom, još ednom, oš, ššššš
napolju postoji samo mekota
mlakog vjetra, krivi dim i crna uspavana
životinja, na drugom kraju

australija, australija

(gdje konačno živjeti)

iskežen divlji jarac
pogano brsti temelje,
zaustavljen u dvonogoj
bolesti razmjerava moju
dob: od kamena do kamena
od bilja do bilja,
zuri u svoje zemlje na dva
jezika, privoljet će se
jednom kontinentu iza sna
u zvonjavi telefona,
odasvud nove odluke:
Tania otkrivena terra rossa,
ona nevješto vrijeme,
spava tek od sinoć na hrvatskom,
uči da je kao more:
s mojim nerazumnim jezikom u uhu
i prstom na pupku,
besmislene vojske soli nagrizzaju
farove mesa Čileanke odbjegle
pod moja brončana rebra,
svjetionici šalju S O S
sigurnim kućama u hladu,
već je kasno, daleko sam i nigdje:
g d j e k o n a č n o ž i v j e t i
u čijem snu skončati,
gdje je ta zemlja, sredina otoka, mora,
zbunjen jarac pred ostriganim
prodavačima reklama:
AUSTRALIJA, AUSTRALIJA
ujutro natečen od sumnji

bljujem loše konzervirane zvijezde
pregrizam vlastiti želudac
i ne vidim ništa

počinjem pisati pjesmu (o ocu)

Počinjem pisati pjesmu o ocu
koja baš počinje sa:
“počinjem pisati pjesmu o ocu”,
kad me taj isti otac zove,
pomažem okretati željezni okvir,
vraćam se u kuhinju i tipkam:
“počinjem pisati pjesmu o ocu”,
to je već previše i tog istog oca,
držim dva kraja i on poluslijep vari,
bježim u sobu bez slika i s krevetom
“počinjem pisati pjesmu o ocu”,
a već bijesan i slijep otac
kriči na svoje mjesto i željezo,
po prirodi brzo shvaćam i jurim u ostavu,
pronašao sam pravi trag i opiljci
metala koji su grgoljili u mome uhu
dobivaju svoj redoslijed i smisao,
ali...
vrištim s ispečenim vlastitim rukama,
nepažnjom dobio sam po prstima,
izgorio od dva upaljena, zavarena,
metalna kraja,
otac mi nakon ulja i hladne vode
dobacuje rukavice,
to mi se nikada više neće dogoditi,
vraćam se i nježno, ne i poduzetno,
pišem u rukavicama:
“počinjem pisati pjesmu o ocu”

ne ulazi sa zapaljenom cigaretom

(molim urednike za riječne rudnike
i grafičare da velika slova ne oti
/skuju/masno, pjesma je bez para
/bola/besparolna/)

Moram za ram pri
znati
nisam sklon
ni (sam) konj
soc(radnici) i voljni
davaoci krvi
rad ijem i pijem
obuzet (oduzet) već
mikroskopiranjem
srca (M-rca)
al' i otac ne rad(i)
žuljna plaća
me kičmu laća
Pod(uzeće) krbano
Ž VI PR Z IK RADA
tići se: sm(rad)
kamilica lica i drač
- lokomotiva -
motiva iva -
VODE 5,5 m3
smo sko čili iz
vlaka laka raka
al' otac ček' oš
s i g n a l
/pišteći:
piišteeećiii
tuuuffff/

ko ruski samovari

samo vari!

uprav ravna zgrada

rada se drži:

REFERENDUM

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O

OSNOVAMA ZAJEDNIČKOG

PLANA RAZVOJA RO U

RAZDOBLJU ----

GRAD

---

ivo

Moj prijatelj nije našao soba,
i to je dobro,
jer sve bi drugo značilo poraz;
lipanj u sobi prepunoj snijega,
neukus, komad svinjetine u
njegovom, laganom, biljnom doručku.
Moj prijatelj nije našao sobu,
i to je dobro,
jer sve bi drugo značilo poraz;
završeno putovanje preko Singapura
(od 24 sata i dvije godine)
izgubljene fotografije,
koje smo još se on usuđuje
izrađivati: obično zeleno lišće,
Moj prijatelj nije našao sobu,
i to je dobro,
jer sve bi drugo značilo poraz;
za ruske emigrante,
zimu za australske starince,
njihove crteže,
propuh za male duhove jezika,
On s djetetom pod nercima,
osumnjičeni graditelj kuća,
narukvica oko kosti,
on sada umire u Indiji,
on sada ševi u Australiji,
on je Irkinja koja uči hrvatski,
trbuhozborac,
i sve je - kost, jedna vlas,
opasna oštrica noža,
And everything is - a bone, one hair,
The dangerous edge of a knife.

učitelj

Grožnjan, Josipu Kruniću

neposvećene horde glava
svučene s autostrade
mile iz rukava učitelja:
umjesto blagoslova
jutarnja vježba i suha hrana,
tko će izdržati u podijeljenu
zraku; učitelju je oduzet štap,
učenicima ostavljena tvrdoglavost
i vosak u ušima

ono što bi ti htio

nemaš snage, danima nemaš snage,
kružni tokovi, mehanizam kretanja.
možeš li proniknuti u vrhnje slova?
svježi humci blata -
nad kojima ucrtavaš rečenice,
komade zelenila, nova značenja.
što će to biti od tvoje pognutosti?
"razdvajaš čvorove, žile, smrt"
i da li je to
ono što bi ti htio

uspomene

(nacrt tramvaja)

siguran sam, posve siguran,
kao nepomičnost konja u stepi
iznad glave,
imam pravo na tu smradnu pokretnu
kutiju kao gnjilu ranu
u koju ulazim s bijesom
danimi noćima
bez očiju i bez karte
siguran sam, posve siguran,
u to banalno skupljalište
u spomen mene:
kupili smo pšenicu i tebi isto
čaja limuna i jaja
grizem nebo: mesno plavo iznad
(kao koža mrtve mačke u
ljetnoj vodi, dok se u parku psi
njuše, a gospodari skutreni
pipaju udove i vlast, zvižduk:
dolazi)
a ne mogu zaustaviti to otjecanje
vojnika u koru mozga
i lišće (PRAZNO) u krugu bolnice
topi se sladoled
dvije ljubičaste francuskinje
traže jeftin hotel
siguran sam, posve siguran,
u kožne jelene na mađarskom albumu,
u razglednice, rešetke i tri jabuke,
siguran sam, posve siguran,
kožni jeleni na mađarskom albumu,

razglednice, rešetke i tri jabuke,
razbiti, prokleti
pobjeći bez glave

skok

kontrolori prihajajo.

eto.

ti si se odlučio zatvoriti i

naučiti. i školjka je završena. za

tvorena. plivač tapka nogama. vla

ži jagodice. pljulje. radnik kreće

s krova. kao skočit će. obojica.

i skočio si na ulicu. iz crnog me

sa mraka. ali već te ne prepoznaju.

uopće. tvoj govor ne reagira na

sočnost. prolaz. glazbu iz etiopije.

crnci i lektori. oblak zraka. oluci

pada. Sumnja. koja se nastavlja.

bombardira. preslušana. provjerena.

ispljunuta prije skokka.

krovopokrivač-transparent

smola.

kontrolori prihajajo.

RS

(muška snaga)

Da, svakako, to sam morao
naučiti prvo, priče o snazi
s naftom i ribljim krljuštima
iz moga pupka, nisu ni
pišljivog vrijedile boba,
kad je crveno, taj ugovoreni
znak mirovanja: ne prelaziti,
STATI, nisi ni vatrogasac,
ni milicija, ni kola hitne pomoći
ni

grad

Bože, toliko nas košta svaki
naš izlazak: razjeda kožu,
a tamo sigurnost, plin, dok
ljubimo noćni asfalt, mrak.
Bože, toliko nas košta svaki
naš izlazak, ali tu se ništa
ne može zaustaviti, promijeniti,
učiniti; sve je zalud
e

Miroslav Mićanović

Rođen 1960. u Brčkom. Živio u Gunji. Diplomirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Objavljuje pjesme, priče i eseje. Tekstovi su mu uvrštavani u različite antologije, izbore, preglede i objavljeni na slovenskom, makedonskom, slovačkom, ukrajinskom, litavskom, mađarskom, poljskom, francuskom, španjolskom, njemačkom i engleskom jeziku. Prevedena poezija dostupna je i na različitim internetskim stranicama (Lirikline.org; Poetry International Web). Sudionik hrvatskih i europskih festivala poezije i kratke priče.

Tekstom „Čovjek koji je obitelji nosio kruh“ sudionik projekta *Posao dvanaestorice : romani u nestajanju*, Quorum (1998). Sastavio s H. Pejakovićem izbor iz suvremenoga hrvatskog pjesništva „Les jeunes Croates“, Migrations (1989); s B. Čegecom pregled hrvatskoga pjesništva osamdesetih i devedesetih „Strast razlike, tamni zvuk praznine“, Quorum (1995); uredio s R. Simićem izbor „Mlada hrvatska poezija“, Apokalipsa (2000). Autor antologije suvremenoga hrvatskog pjesništva *Utjeha kaosa* (2006), koja je prevedena i objavljena na engleskom (Relations, 2007) i mađarskom jeziku (Jelenkor Kiadó, 2009). Uredio tematski broj posvećen suvremenim hrvatskim piscima „Autopoetike: o fragmentu, o potpunosti i o bjelini“, Quorum (2007). Priredio izbor kratkih priča polaznika radionice Put u središte kratke priče *Krom i pakao* (2012) i izbor iz poezije Branka Čegeca *Unatrag* (2012-1980) (2014).

Objavljivao u kulturnom prilogu Jutarnjeg lista kolumnu *Jednosmjerna ulica* (2001-2002), pisao kritike o suvremenoj hrvatskoj pjesničkoj produkciji u Vjesniku u rubrici *Utjeha kaosa* (2005-2006). Redovito objavljuje poeziju, prozu, eseje i kritike na Hrvatskom radiju (Kutija slova – *Glas i glas*, *Poezija naglas*, Riječi).

Dobitnik nagrade 7 sekretara SKOJ-a za knjigu kritičkih tekstova *Četiri dimenzije sumnje*, s J. Matanović, V. Bogišićem, K. Bagićem (1988), nagradâ Duhovno hrašće za knjigu pjesama *Zib* (1998) i *Jedini posao* (2014), Fran Galović za knjigu priča *Trajekt* (2004), nagrade *Večernjeg lista* na natječaju za kratku priču „Buka i bijes“ (2003) i „Vrt s 1001 žaruljom“ (2007).

Autor i voditelj programâ *Pisci na mreži* (s M. Barbaroša-Šikić), *Poezija u dvorištu* (s B. Čegecom), projekta *Čitaj! – Čitam da bih pisao, pišem da bih čitao* (s M. Zrnčić, M. Barbaboša-Šikić). Voditelj radionica *Put u središte kratke priče* (Centar za kreativno pisanje), *Hodanje uz prugu* (poezija) za različite institucije, centre i polaznike. Dugogodišnji je urednik časopisa *Quorum* i biblioteka u izdavačkom poduzeću *Naklada MD* (1991-2005),

urednik pojedinih izdanja u različitim izdavačkim kućama (MeandarMedia, CeKaPe), a sada radi u Agenciji za odgoj i obrazovanje. Živi u Zagrebu.

Objavio: *Grad dobrih ljudi* (poezija, 1984, 2005); J. Matanović, V. Bogišić, K. Bagić, M. Mićanović *Četiri dimenzije sumnje* (knjiga kritičkih tekstova, 1988); *Zid i fotografije kraja* (poezija, 1989, 2008); *Job / Hiob* (zaseban grafički list, u prijevodu D. Karamana na njemački i s grafikom M. Vežovića, 1991); *More i prašina* (grafičko-pjesnička mapa s V. Zelenko, 1991); *Zib* (poezija, 1998, 2001); B. Čegec, I. Prtenjača, M. Mićanović *Nitko ne govori hrvatski / Personne ne parle croate* (izbor iz poezije, 2002, 2003); *Trajekt* (proza, 2004); *Prom (Trajekt)* (Katowice, 2011); B. Čegec, S. Karuza *Tri krokodila* (proza, 2005); *Zapadni kolodvor* (proza, 2006); *Jednosmjerna ulica* (proza, 2010); *Tisoč majhnih sonc na razbitem steklu* (izbor iz poezije, Ljubljana, 2011); *Dani* (poetsko-prozni tekstovi, 2011); *Divji pes* (izbor priča, Ljubljana, 2012); *Vrt s 1001 žaruljom* (proza, 2012); *Jedini posao* (poezija, 2014).

Biblioteka Online

knjiga 17

Miroslav Mićanović

GRAD DOBRIH LJUDI

© 2005 Miroslav Mićanović

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2005, 2015

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Aleksandra David

Urednik

Krešimir Pintarić

Fotografija

© Domagoj Lozina

ISBN 978-953-6924-32-5 (HTML)

ISBN 978-953-345-147-3 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-148-0 (PDF)

ISBN 978-953-345-149-7 (MOBI)

Prvo izdanje

CDD [Centar društvenih djelatnosti] SSOH, Zagreb, 1984.

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu

INA d.d. i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

